

Sygnatura akt I C 440/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pleszew, dnia 31 stycznia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Pleszewie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Zielińska

Protokolant: Aneta Biskup

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2023 r. w Pleszewie

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko (...) S.A.(...) (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

zasądza od pozwanego (...) S.A.(...) (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. kwotę 2.675,25 zł (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt pięć złotych 25/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obliczanymi od dnia 20 marca 2021 r. do dnia zapłaty,

zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.117,00 zł (jeden tysiąc sto siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 900,00 zł (dziewięćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Anna Zielińska

Sygn. akt: I C 440/22

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 3 sierpnia 2022 r. powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. (...) (...) z siedzibą w W. kwoty 2.675,25 zł z odsetkami ustawowymi naliczanymi od dnia 20 marca 2021 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu czynszu najmu pojazdu zastępczego w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 19 stycznia 2021r.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania sądowego z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany zakwestionował zasadność korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego ze względu na fakt, że pojazd poszkodowanego w chwili zdarzenia drogowego nie posiadał ważnego badania technicznego i nie mógł być dopuszczony do ruchu drogowego. Z ostrożności zakwestionował też okres, za jaki powód domaga się odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 stycznia 2021 r. miała miejsce kolizja drogowa, w następstwie której uszkodzeniu uległ samochód J. B. (1) marki N. (...) nr rej. (...). Samochód w dniu szkody nie miał ważnego badania technicznego. Sprawca kolizji był ubezpieczony w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie (...) z siedzibą w W..

(dowód: odpis dowodu rejestracyjnego k. 19-20; niesporne)

W dniu 26 stycznia 2021 r. J. B. (1) zawarł z powodem (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę najmu pojazdu C. (...). Czynnosc została ustalona na kwotę 95 zł netto za dobę. Tego samego dnia J. B. (1) zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przejął na powoda wierzytelność w postaci prawa do odszkodowania za korzystanie z samochodu zastępczego. Wysokość wierzytelności określa umowa najmu. Ponadto udzielił pełnomocnictwa P. W. do wszelkich działań związanych ze szkoda w pojeździe. P. W. zgłosił pozwanemu szkoda w pojeździe.

Decyzją z dnia 16 lutego 2021 r. pozwany rozliczył szkoda jako całkowitą i przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w wysokości 1.599,00 zł.

Najem pojazdu zastępczego trwał 29 dni do 23 lutego 2021 r. J. B. (1) mieszka z dwoma córkami, ma dwa samochody, jednym z nich dojeżdża do pracy, drugi z samochodów używa jego córka, która także dojeżdża do pracy. Wynajęcie auta było konieczne, gdyż poszkodowany nie posiadał do swojej dyspozycji innego samochodu.

(dowód: karta kontroli k. 23, umowa najmu pojazdu k. 24, umowa cesji k. 22, pełnomocnictwo k. 21, oświadczenie k. 27, 29, dokumenty w aktach szkody na płycie CD koperta k. 49)

W dniu 23 lutego 2021 r. J. B. (1) zwrócił samochód zastępczy. W dniu 6 marca 2021 r. powód wystawił mu fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 2.675,25 zł brutto za wypożyczenie samochodu zastępczego, przy przyjęciu stawki 75 zł netto za dobę.

(dowód: karta kontroli k. 23, faktura k. 30)

Decyzją z dnia 19 marca 2021 r. pozwany (...) S.A. (...) (...) z siedzibą w W. odmówiła powodowi przyznania odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego z uwagi na brak ważnego badania technicznego pojazdu.

(dowód: decyzja pozwanego k. 31-32)

Pismem z dnia 16 sierpnia 2021 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2.675,25 zł w terminie 7 dni. Pozwany odmówił zapłaty.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 29-30, pismo pozwanego k. 31-32)

Stan faktyczny, w zakresie ustalonym powyżej, co do zasady nie był sporny. Przede wszystkim powód nie kwestionował tego, że samochód poszkodowanego J. B. (1) w chwili zdarzenia nie miał ważnych badań technicznych. Strony różniły się jedynie oceną tego, czy uszkodzenie pojazdu bez ważnego badania technicznego skutkuje odpowiedzialnością cywilną sprawcy szkody, a w konsekwencji ubezpieczyciela i w jakim zakresie. Strony różniły się także co do zasadność najmu przez 29 dni.

Odtwarzając stan faktyczny sąd pominął dowód z zeznań powoda, za którego miał być wysłuchany P. W.. Co do zasady dowód z przesłuchania stron powinien być ostatnim dowodem w sprawie; jego wynik w tym przypadku nie miałby wpływu na treść rozstrzygnięcia, a z pewnością niepotrzebnie wydłużyłby postępowanie.

Sąd zważył, co następuje:

Powód wywodzi swoje roszczenie przede wszystkim z umowy przelewu wierzytelności, jaką zawarł z pierwotnym wierzycielem pozwanego zakładu ubezpieczeń. Zgodnie z treścią art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2 art. 509 kc). Powód wszedł jako wierzyciel pozwanego w miejsce poszkodowanego J. B. (1) w oparciu o umowę przelewu wierzytelności. Co do zasady przysługuje mu zatem roszczenie w stosunku do pozwanego, w takim zakresie w jakim je posiadał zbywca wierzytelności.

Odpowiedzialność pozwanego opiera się na art. 805 § 1 kc i art. 822 § 1 kc w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 854 ze zm.).

Ustalenie wysokości szkody i sposobu jej naprawienia odbywa się w zgodzie z zasadami określonymi w art. 361 § 2 kc i art. 363 § 1 kc - na podstawie odpowiedzialności za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Pozwany powinien dokonać pełnej kompensacji szkody, to jest doprowadzić do wyrównania uszczerbku w majątku poszkodowanego do poziomu, w jakim był przed zdarzeniem rodzącym odpowiedzialność. Zgodnie z art. 361 § 2 kc naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego uszczerbku, nie dopuszczając zarazem do nieuzasadnionego wzbogacenia poszkodowanego.

Wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione (tak SN w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 r. III CZP 20/17, por także uchwała 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11). Zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę w rozumieniu art. 361§2 kc pozostającą w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym.

W niniejszej sprawie spór koncentruje się przede wszystkim wokół konieczności najmu w sytuacji kiedy uszkodzony samochód nie posiadał w chwili szkody ważnych badań technicznych. Sąd w tym zakresie podziela stanowisko powoda, który wskazuje, że sam brak badań technicznych nie pozbawia poszkodowanego prawa do odszkodowania, w tym także prawa do zwrotu kosztów najmu. Strona pozwana pośrednio to przyznała wypłacając poszkodowanemu nie tylko odszkodowanie w postaci kosztów naprawy pojazdu, ale i jego holowania i parkowania. Nie ma jakichkolwiek podstaw by uszkodzenia pojazdu, konieczność holowania i parkowania i powstałe w związku z tym koszty wiązać adekwatnym związkiem przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 19 stycznia 2021 r., a już koszty najmu nie. Takie rozróżnienie pozostaje w całkowitej sprzeczności z wypracowanym dorobkiem orzecznictwem odnoszącym się do szkód komunikacyjnych. Poszkodowany mimo braku przeglądu technicznego korzystał z samochodu przed szkodą.

Badanie techniczne pojazdu polega na sprawdzeniu, czy pojazd odpowiada warunkom technicznym określonym w ustawie Prawo o ruchu drogowym i przepisach wykonawczych oraz w przepisach dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, jeżeli pojazd jest przystosowany do takiego przewozu (art. 81 i n. Prawa o ruchu drogowym). Innymi słowy tzw. przegląd pojazdu stanowi potwierdzenie sprawności. Wyróżniamy badania techniczne okresowe, pierwsze i dodatkowe. Brak ważnych badań technicznych jest niewątpliwie zaniechaniem, za które grozi mandat. W przypadku niesprawnego auta policja może zatrzymać dowód rejestracyjny. W razie zatrzymania dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) policjant może zezwolić na używanie pojazdu przez czas nieprzekraczający 7 dni, określając warunki tego używania w pokwitowaniu (art. 132 Prawa o ruchu drogowym). O ile samo badanie jest więc obowiązkiem właściciela pojazdu, to jego brak nie tworzy domniemania, że pojazd jest niesprawny. Dopiero wykazanie, że brak badań jest powiązany ze stanem technicznym pojazdu i stan tego pojazdu miał wpływ na zaistnienie szkody może prowadzić do ograniczenia odpowiedzialności zobowiązanego z umowy ubezpieczenia lub nawet jej wyłączenia.

W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał, że stan techniczny samochodu N. miał jakikolwiek związek ze szkodą. W tej sytuacji Sąd uznał, że obciąża go zwrot kosztów za najem pojazdu.

Samochód poszkodowanego na skutek wypadku z dnia 19 stycznia 2021 r. został całkowicie zniszczony (tzw. szkoda całkowita). Samo zakwalifikowanie przez ubezpieczyciela szkody jako całkowitej nie jest wystarczające dla zakończenia najmu zastępczego. Trudno bowiem oczekiwać od poszkodowanego, by w tym momencie rozpoczął starania celem nabycia nowego samochodu, skoro nie ma pewności że będzie go na to stać. Ubezpieczyciel kontynuuje przecież postępowanie likwidacyjne celem ustalenia odpowiedzialności. Dlatego dopiero przesądzenie odpowiedzialności za szkodę i wypłata środków pozwala poszkodowanemu na racjonalne podjęcie decyzji co

do zakupu nowego auta. Praktyka orzecznicza dopuszcza możliwość wydłużenia okresu najmu o 7 dni od dnia **uzyskania** odszkodowania na zorganizowanie zakupu kolejnego auta. W tej sprawie z dokumentów szkodowych wynika, że pozwany przyznał odszkodowanie 16 lutego 2021 r. najem trwał jeszcze przez kolejne siedem dni. Taki okres, tj. 7 dni jest standardowo przyjmowany przez zakłady ubezpieczeń jako wystarczający na zakup nowego auta. Czas trwania najmu był więc uzasadniony. Pozwany w toku całego procesu nie kwestionował natomiast przyjętej stawki.

Poszkodowany w toku postępowania likwidacyjnego oświadczył, że ze wszystkich samochodów korzystał codziennie wraz z innymi członkami rodziny. Skoro wszystkie samochody były niezbędne do codziennego funkcjonowania rodziny poszkodowanego, to przy uszkodzeniu jednego i to uszkodzeniu niezależnym od poszkodowanego, ma ona prawo wynająć samochód zastępczy. Innymi słowy jeśli J. B. (1) zapewnia stale środek transportu członkom swojej rodziny, to jako poszkodowany szkoda mógł wynająć auto zastępcze, tak by zminimalizować skutki wypadku. Należy pamiętać i podkreślić, że szkoda komunikacyjna z reguły istotnie wpływa na życie poszkodowanych, wymagając czasem znacznej reorganizacji zwykłych czynności i rutyn. Pomijając już kwestie zdrowotne, które nie należą do zakresu tej sprawy, to z reguły taka szkoda wiąże się z szeregiem czasochłonnych czynności związanych ze zorganizowaniem naprawy auta lub sprzedażą pozostałości (wraku), a w razie gdy istnieje potrzeba – co obecnie jest standardem, przy znacznym zmotoryzowaniu społeczeństwa – zorganizowanie transportu zastępczego. Analiza treści akt szkodowych pozwala stwierdzić, że chociaż poszkodowanemu przedstawiono pewną możliwość, to nie złożono konkretnej oferty najmu. Tymczasem konieczność życiowa wymusza na poszkodowanych działania szybkie. Przerzucenie na nich ciężaru poszukiwania jak najtańszych ofert lub analizy złożonej, skomplikowanej, a jednocześnie ogólnej oferty zakładu ubezpieczeń, która, została przygotowana standardowo bez zbadania potrzeb najemcy i nie jest dostosowana do konkretnej sprawy nie powinno być akceptowalne. Stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie podzielił Sąd Okręgowy w Kaliszu w wyroku z dnia 6 czerwca 2022 r. w sprawie o sygn.. akt: II Ca 55/22, czy w wyroku z dnia 23 stycznia 2023 r. w sprawie II Ca 1109/22.

Roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, o ile co do zasady jest usprawiedliwione, to zawsze musi być badane w kontekście okoliczności danej sytuacji. To wynika z praktyki orzeczniczej, w której kładzie się nacisk na konieczność wykazania, że poniesienie kosztów najmu pojazdu zastępczego było celowe i ekonomicznie uzasadnione. W tej sprawie powód zdołał to wykazać. Sąd w pkt 1 wyroku zasądził więc całą dochodzoną kwotę.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 98 kpc, mając na uwadze poniesione przez powoda koszty opłaty od pozwu 200 zł, opłaty skarbowej 17 zł, 900 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Anna Zielińska